

Stora Enso Oyj

Viite: Metsänkäyttöilmoitus 1-2026-105893 (ilmoitusviite S-E2026000022267)

Asia: Mahdollinen muinaisjäänös metsänkäyttöalueella, 560-407-10-36 KAIJALA, Orimattila

Orimattilassa sijaitsevalle Kaijalan kiinteistölle on tehty metsänkäyttöilmoitus. Metsänkäyttösuunnitelman kuviot 1.0, 2.0, 3.0, 4.0, 6.0, 6.0 ja 9.0 sijaitsevat mahdollisen muinaisjäänöksen, historiallisen ajan kylätontin alueella (muinaisjäänösrekisterin tunnus *Mallusjoki* 1000024181). Varhaisin maininta kylästä on vuodelta 1459, mutta kylä on ilmeisesti asutettu jo 1300-luvulla ja on Orimattilan vanhimpia kyliä. Vuonna 1539 Mallusjoen tilaluku on ollut 10 ja 1560-luvulla se on ollut 11. Vuonna 1571 tilojen määrä on lisääntynyt yhdellä. Mallusjoen kylässä on ollut kolme kylätonttia, joista Mallusjoki (Mallus) Eskola -niminen tonttipaikka (mj.rek. 1000006180) on autioitunut. Kylän on oletettu sijainneen alunperin Eskolan tienoilla. Muut kylätontit sijaitsevat asutuilla alueilla ja ne on paikallistettu Kuninkaan kartanon perusteella. Laajin kylätontti on sijainnut Kaijalanmäen pohjoispäässä ja yksittäistalo on sijainnut tämän länsipuolella nykyisen Ison-Kyrön kohdalla (P: 6734 224, I: 423346). Kylätontin paikannus ja rajausta perustuvat arkistotutkimukseen, eikä niitä ole tarkastettu maastossa. Tästä johtuen rajausta on suuntaa antava, ja kohteen suojelustatus *mahdollinen muinaisjäänös* (E. Tikka, P. Taipale ja E. Sorvari 2012: *Päijät-Hämeen maakuntakaava. Historiallisen ajan muinaisjäänösten inventointi. Lahden kaupunginmuseo*). On mahdollista, että alueen aiemmin muokkaamattomilla osilla on säilynyt jäänteitä kylätonttiin kuuluneista rakenteista ja/tai sitä varhaisemmasta ihmistoiminnasta. Päijät-Hämeen alueelta on viime vuosina historiallisten kylätonttien yhteydestä lähes poikkeuksetta löytynyt viitteitä myös rautakautisesta asutuksesta.

Pyydettyä lausuntonaan Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo toteaa, että hakkuut on mahdollista toteuttaa metsänkäyttöilmoituksessa esitetyillä kuviolla. Historiallisen kylätontin alueella hakkuut tulee kuitenkin suorittaa erityistä varovaisuutta noudattaen. Mikäli alueella havaitaan rakenteita, palanutta tai värjäytynyttä maannosta tai muuta ihmisen toimintaan viittaavaa, on työt keskeytettävä välittömästi ja otettava yhteyttä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon. Vastuumuseon arkeologi suorittaa tällöin löytöpaikan tarkastuksen.

Museo suosittelee, että hakkuut toteutetaan talviaikaan maan ollessa jäässä ja lumipeitteen suojaama. Kyläpaikan sijainti ja aluerajausta on merkitty lausunnon liitteenä olevaan karttaan.

Metsäkeskuksen tieto- ja ohjesivu muinaisjäänöksiin liittyen:

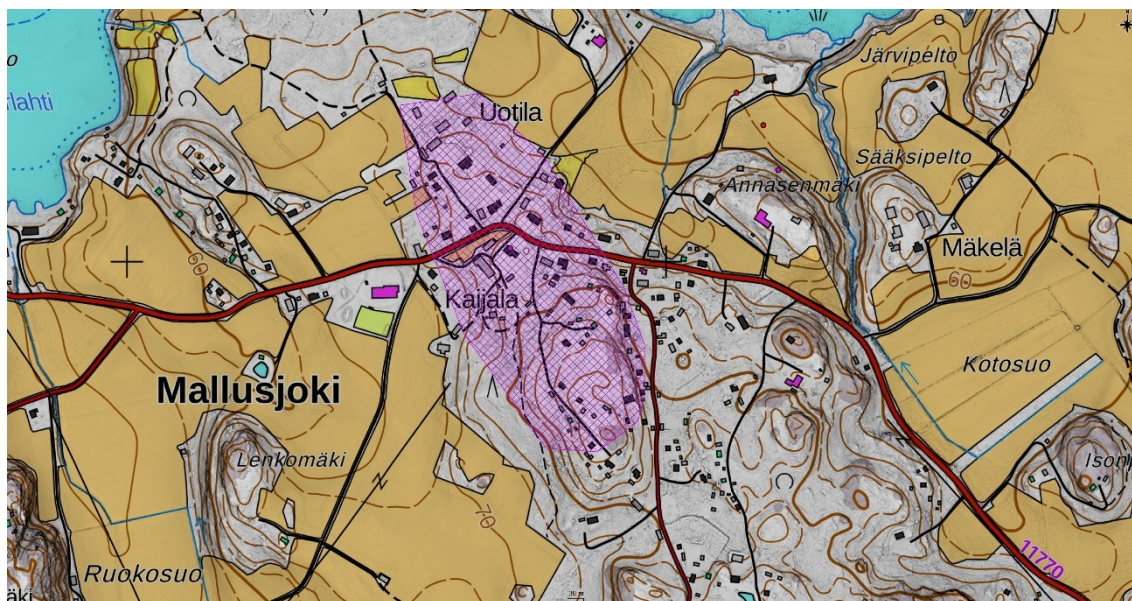
<https://www.metsakeskus.fi/fi/metsan-kaytto-ja-omistus/metsanhoito-ja-hakkuut/muinaismuistot>

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Esko Tikkala

Liitteet: Karttaliite**Tiedoksi:** Museovirasto, kiinteistönomistaja

Karttaliite



Ote muinaisjäännösrekisterin kartasta, pohjana 5p-lidar rinnevarjoste. Kylätontti merkitty vaaleanpunaisella rasterilla (muinaisjäännösrekisterin kohde *Mallusjoki* 1000024181).